

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Olomouc

Inspekční zpráva

Základní škola Olomouc, Demlova 18

Demlova 18, 772 00 Olomouc

Identifikátor školy: 600 140 245

Zřizovatel: Obec Olomouc, Horní náměstí 1/001, 771 27 Olomouc

Školský úřad Olomouc, Wellnerova 25, 779 00 Olomouc

Termín konání orientační inspekce: 6. - 9. červen 2000

Čj.	134 88/00-11071
Signatura	om2ct121

ZÁKLADNÍ INFORMACE O ŠKOLE

Škola je zřízena jako příspěvková organizace. Sdružuje základní školu, školní družinu a školní jídelnu. V letošním školním roce je v 25 třídách umístěno 579 žáků. Průměrná naplněnost je 23 žáků na třídu.

Výuka probíhá podle těchto schválených vzdělávacích programů:

- Základní škola, dokument čj. 16 847/96-2, ve třídách 1. - 8. ročníku
- Základní škola pro třídy s rozšířenou výukou cizích jazyků, dokument čj. 16 333/96-22-21, ve třídách VI. B, VII. C, VIII. C a IX. C.
- Upravené učební dokumenty čj. 18 730/91-20, ve třídách IX. A, B.

V červenci roku 1997 byla škola výrazně zasažena povodněmi. Došlo k velkým ztrátám na majetku i sbírkách některých kabinetů a mnoho pomůcek muselo být vyřazeno. Jejich náhrada bude dlouhodobou záležitostí, řadu z nich již nebude možné získat.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Kontrola průběhu a hodnocení kvality vzdělávání byla provedena na prvním stupni v předmětech český jazyk, cizí jazyk a matematika, na druhém stupni v předmětech český jazyk, dějepis, anglický jazyk, německý jazyk, matematika, přírodopis a zeměpis.

První stupeň

Společná zjištění a hodnocení týkající se plánování a přípravy výuky, personálních, materiálních a psychohygienických podmínek, motivace a hodnocení, interakce a komunikace v hodnocených předmětech

Týdenní hodinová dotace jednotlivých předmětů odpovídá schválenému učebnímu plánu. Rozvržení a členění učiva v jednotlivých ročnících většinou koresponduje s učebními osnovami. Vzhledem k tomu, že používané učebnice však důsledně nerespektují všechny úpravy a doplňky obsahu a rozsahu jazykového vyučování vzdělávacího programu Základní škola platné k 1. 9. 1998, bylo zejména ve třetím ročníku do výuky českého jazyka zařazováno i učivo, které překračuje rámec osnov pro daný ročník. Zpracování učiva matematiky převážně odpovídá osnovám zvoleného vzdělávacího programu.

Sledované předměty jsou vyučovány učiteli s požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilostí, ve třídě V. B jsou oba předměty vyučovány učitelkami s odbornou způsobilostí pro druhý stupeň.

Učebny jsou účelně a esteticky zařízeny, nový i starší udržovaný nábytek odpovídá antropometrickým požadavkům. V některých třídách je vytvořen prostor pro zařazování relaxačních a oddechových chvil. Průběžně doplňovaný fond učebnic obsahově koresponduje se zvoleným vzdělávacím programem. Učitelé mají pro výuku dostatek pomůcek, často používají i pomůcky vlastnoručně vyrobené. Školní knihovna obsahuje v potřebném množství a kvalitě dětskou i odbornou literaturu. Soubory pro mimočítankovou četbu jsou spolu s knihami encyklopedického charakteru v některých učebnách žákům volně k dispozici. Pro reedukační cvičení žáků s diagnostikovanou specifickou vývojovou poruchou učení byly vytvořeny vhodné materiální podmínky.

Zařazení předmětů v rozvrhu hodin respektuje obecně platná kritéria. Psychohygienické zásady

výuky byly ve většině navštívených hodin dodrženy. Individuální pracovní tempo bylo respektováno, střídání přímého vedení a samostatné práce většinou odpovídalo věku žáků a charakteru probíraného učiva. Pestré střídání nejrůznějších činností a zařazování relaxačních uvolnění bylo pozorováno především v prvním ročníku. V některých hodinách bylo zjištěno ojedinělé tolerování nesprávného sezení při čtení a psaní, vadné držení pera a používání nevhodných psacích potřeb.

Kontrola sešitů sledovaných předmětů prokázala v některých případech velmi nízkou úroveň grafické úpravy žákovského písma i učitelů předepsaných vzorů. Sešity nejsou vždy důsledně opravovány, občas chybí následné opravy žáků. Nevhodné je používání sešitů, které mají nestejnou liniaturu.

V úvodu většiny sledovaných hodin byli žáci motivováni písňemi a říkankami, ve vyšších ročnících řízeným rozhovorem. Vhodným přístupem k žákům navozovali učitelé dobrou pracovní atmosféru, žáci projevovali k výuce pozitivní vztah. Zkoušení a opakování mělo návaznost na probírané učivo, učitelé často využívali formy pochvaly a veřejného ocenění. Hodnocení výkonu žáků bylo objektivní a vždy vyučujícími zdůvodněné. Klasifikace známkami je přiměřená, se zastoupením ústní i písemné formy zkoušení.

Komunikace mezi učiteli a žáky i mezi žáky navzájem byla založena na vzájemné důvěře. Způsob vedení některých hodin založený na jednoslovných odpovědích neumožňoval žákům rozvíjet komunikativní schopnosti. Uplatnění souvislého ústního projevu a vyjadřování vlastního názoru bylo pozorováno především v hodinách, do kterých byla zařazována skupinová práce a řešení úkolů ve dvojicích.

Plánování a příprava výuky, materiální a psychohygienické podmínky, motivace a hodnocení včetně interakce a komunikace mají velmi dobrou úroveň. Personální zabezpečení výuky sledovaných hodin je vynikající.

Český jazyk

Struktura hodin, obsah i rozsah učiva byly adekvátní věku a schopnostem žáků. Použité metody a formy práce měly kvalitativně rozdílnou úroveň. Cílem většiny sledovaných vyučovacích hodin bylo upevňování znalostí jednotlivých částí mluvnického učiva, výklad nových pojmů, rozvoj komunikativních dovedností, schopností a návyků.

Učivo bylo většinou interpretováno věcně správně, organizační pokyny byly jasné, srozumitelné. Vztah žáků k probíranému učivu byl kladně ovlivněn úvodním zařazováním nejrůznějších jazykových her a dechových rozvíček a vhodnou aktualizací učiva. Účinné bylo využití mezipředmětových vztahů se zaměřením na vlastivědné a přírodovědné prvky. Kladné oceňování snahy o splnění zadaného úkolu přispívalo k posilování sebevědomí žáků. Učivo bylo vhodně procvičováno především ústní formou, ve vyšších ročnících také čtením a následným rozborem s vysvětlením. Učitelé k žákům přistupovali diferencovaně, integrované žáky zohledňovali. Pozitivně je hodnoceno procvičování látky pomocí konkretizace a abstrakce, zadávání skupinové nebo samostatné práce podle schopností žáků, netradiční analýza a syntéza slabik. Efektivní bylo procvičování mluvnické látky s využitím prvků činnostního učení, zařazování dramatických her a improvizací, skloubení mluvnického a matematického učiva při řešení problémových úloh.

Výjimečně se vyskytly metodické chyby při výuce psaní, nespisovné vyjadřování žáků i učitelů a tolerování nesprávných odpovědí žáků.

S přihlédnutím k úvodním zjištěním je kvalita výuky českého jazyka hodnocena jako velmi dobrá.

Matematika

Organizace výuky předmětu odpovídala stanoveným výukovým cílům. Výběr a množství informací byly přiměřené náročnosti učiva a specifickým podmínkám jednotlivých tříd. Výukové cíle byly vhodně zaměřeny především na ústní a písemné procvičování numerických příkladů daného oboru a na řešení slovních úloh. Učitelé využívali možností diferencovaného vyučování s uplatněním analýzy a syntézy, ve vyšších ročnících průběžného i srovnávacího opakování. Procvičování učiva probíhalo především ústní formou, při jeho nepochopení bylo pomocí názoru znovu vyloženo. Ke kladům zhlédnutých hodin patřilo netradiční vyvození číselné řady se zapojením prvků pohybové výchovy, využití projektového vyučování, působivé bylo vyvození nové látky pomocí pohádky. Učitelé kladli důraz na rozvoj logického myšlení, úkoly zadávané skupinám i dvojicím společně se žáky vyhodnocovali. Učivo bylo vhodně aktualizováno, v dostatečné míře byly využity mezipředmětové vztahy zaměřené především na rodinnou výchovu. Motivující a aktivizační účinek mělo upevňování matematických spoju pomocí mřížkové symboliky. Ve většině hodin byl dobře zvládnut algoritmus řešení slovních úloh.

Negativně je hodnoceno nejednotné používání matematické symboliky (označování součinu), občasné kladení návodných a obrácených otázek a neefektivní využití času při práci u tabule.

Kvalita výuky matematiky je s přihlédnutím ke společným zjištěním hodnocena jako velmi dobrá.

Cizí jazyky - první a druhý stupeň

Žáci si mohou zvolit jeden ze tří světových jazyků (anglický, francouzský a německý). Ve třídách s rozšířenou výukou jazyků mají žáci možnost výběru dvou cizích jazyků. Výuka prvního cizího jazyka začíná od třetí třídy, výuka druhého cizího jazyka probíhá ve čtyřletém cyklu, od šestého do devátého ročníku. V ostatních třídách si mohou žáci rozšířit své jazykové vědomosti a znalosti v nepovinném předmětu.

Stanovené výukové cíle odpovídají standardům základního vzdělávání, výrazně jsou rozšířeny ve třídách, v nichž probíhá výuka s rozšířeným vyučováním cizích jazyků. Ve všech ročnících kladou učitelé důraz na rozvoj řečových dovedností, jazykových vědomostí a na získávání poznatků z reálií zemí příslušné jazykové oblasti. Stanovené cíle respektují věk i schopnosti žáků.

Personální podmínky pro výuku předmětu na druhém stupni jsou dobré. Z celkového počtu šesti učitelek splňují tři podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro výuku předmětu na daném typu školy. Další dvě vykonaly státní jazykovou zkoušku. Ojedinele se vyskytly u některých učitelek nedostatky ve zvukové stránce verbálního projevu.

Používané učebnice umožňují splnění stanovených cílů včetně aplikace komunikativních metod a forem práce. Součástí učebnic jsou audiokazety, které byly ve sledovaných hodinách efektivně využívány. K názornosti výuky a seznámení žáků s reáliemi zemí příslušných jazykových oblastí přispěly v průběhu inspekce další pomůcky a materiály, které učitelky z velké části zajišťují vlastními silami. Výuka předmětu probíhá převážně v jazykových učebnách, jejichž zařízení a estetika jsou funkční a motivující.

V nižších ročnících byly používány metody a formy práce založeny na pozorování, poslechu a tvořivých činnostech. Výuka byla vhodně propojena s mateřským jazykem, s hudební, výtvarnou a dramatickou výchovou. Ve vyšších ročnících byli žáci vedeni k chápání a osvojování gramatického a lexikálního učiva, vyvozovaného vždy ze situačního kontextu, a k souvislému jazykovému projevu na dané téma. Ve všech etapách výuky učitelky rozvíjely komunikační dovednosti žáků a nacvičovaly poslech cizojazyčného textu s porozuměním.

Pracovaly s autentickými materiály všeho druhu a uplatňovaly projektové vyučování. Všechny hospitované hodiny byly vedeny v příslušném cizím jazyce.

Hodnocení žáků prováděné ve sledovaných hodinách učitelkami bylo pozitivní, klasifikace objektivní a slovně zdůvodněná. Podklady pro závěrečnou klasifikaci získávají učitelky formou ústní i písemnou, důraz kladou na komunikativní dovednosti žáků.

Atmosféra v převážné většině sledovaných hodin byla přátelská, žákům byl dáván dostatečný prostor k aktivitě a vyjádření vlastního názoru.

Kvalita výuky předmětu cizí jazyky je velmi dobrá.

Druhý stupeň

Český jazyk

Při plánování a přípravě výuky byly zjištěny rezervy v oblasti koordinace při výběru literárních ukázek určených k rozboru a společné četbě a volbě základních používaných učebnic. V rozporu s výukovými cíli stanovenými osnovami věnují někteří učitelé příliš velkou pozornost literární historii.

Personální podmínky pro výuku předmětu jsou vynikající. Škola je dostatečně vybavena platnými učebnicemi i názornými a audiovizuálními pomůckami. Některé hodiny literatury probíhají v prostorách knihovny, její rozsáhlý knižní fond mohou využívat i učitelé ostatních předmětů.

Organizace výuky většiny sledovaných hodin byla promyšlená. Používané metody a formy práce žáky vhodně aktivizovaly a umožňovaly propojení složky jazykové, stylistické i literární. V některých hospitovaných hodinách však žáci nepracovali se základními jazykovými příručkami a vhodnými učebnicemi pro literární výchovu. Obsah probíraného učiva to umožňoval a k tomuto účelu je vybavena i školní knihovna. Ve všech hodinách byl kladen důraz na rozvoj vyjadřovacích schopností žáků.

Hodnocení výkonů žáků bylo objektivní, učitelky slovně zdůvodňovaly prováděnou klasifikaci. Vzájemná komunikace mezi učiteli a žáky byla přátelská.

Kvalita výuky předmětu český jazyk je velmi dobrá.

Dějepis

Výběr učiva a jeho strukturalizace vychází z chronologického pojetí. Jednotlivá témata jsou probírána tak, aby se žáci seznámili s dějinami vlastního národa v kontextu s evropským a světovým vývojem. Učitelé je vybírají podle důležitosti a s přihlédnutím k dvouhodinové dotaci v 6. - 9. ročníku. Využívání samostatné práce žáků a poznatků získaných v jiných předmětech a z jiných zdrojů není systematicky plánováno. Míra využívání těchto postupů je individuální záležitostí jednotlivých učitelů dějepisu.

Výuka předmětu je zajištěna učiteli s požadovanou kvalifikací. Materiálně-technické podmínky jsou dobré. Chybějící nástěnné historické mapy a audiovizuální programy, o které škola přišla v průběhu povodní, jsou postupně dokupovány. Ve výuce učitelé v současné době především využívají mapy zeměpisné. Většinu názorných pomůcek a audiovizuálních dokumentů si učitelé zabezpečují z vlastních zdrojů. Škola je velmi dobře vybavena odbornou a populárně naučnou literaturou, protože fond příručních knihoven nebyl v průběhu povodní výrazně poškozen. Žáci všech ročníků pracují s jednotnou řadou učebnic. Předmět je vyučován v kmenových učebnách, názorné pomůcky, mapy a odborná literatura jsou přenášeny z kabinetů.

Organizace výuky vycházela z promyšlené přípravy všech učitelů. Používané metody a formy práce byly založeny na výkladu, práci s učebnicí a mapami, všechny vyučovací hodiny měly logickou strukturu. K efektivní činnosti žáků přispělo zařazení soutěživých prvků, dialogických metod a skupinových úkolů. Žáci všech ročníků byli v různé míře vedeni k aktivnímu osvojování získaných poznatků i k pochopení příčin a důsledků jednotlivých historických událostí. Učitelé je seznamovali s podstatným učivem, žáci nebyli zatěžováni neúměrným množstvím časových údajů, jmen a pojmů. V průběhu hospitací byly maximálně využity učebnice, magnetická tabule, všichni učitelé použili vlastnoručně vyrobené a získané názorné pomůcky. Zápisy v sešitech žáků jsou jasné, stručné a podporují snadnou orientaci ve vývoji dějin.

Ve vyučovacích hodinách učitelé žáky vhodně motivovali zařazením ukázek z beletrie i populárně naučné literatury, učivo aktualizovali využitím mezipředmětových vztahů. Někteří učitelé využívají k průběžné motivaci vyhodnocování dílčích soutěží a individuálních úkolů (především ve formě referátů). Vědomosti žáků byly v průběhu inspekce prověřovány testovou formou s možností výběru odpovědi, různými doplňovačkami a křížovkami. Ve výuce jsou rovnoměrně využívány i další formy ověřování vědomostí, např. ústní zkoušení.

Vzájemná spolupráce i komunikace byly ve většině vyučovacích hodin příznivě ovlivněny zařazenými efektivními metodami a formami práce. Převažoval pozitivní vztah žáků k výuce.

Kvalita výuky předmětu je velmi dobrá.

Matematika

Týdenní časové dotace odpovídají učebnímu plánu. Rozvržení učiva do jednotlivých ročníků koresponduje s učebními osnovami, pouze v 8. ročníku byla nad rámec osnov probrána jedna kapitola (úlohy o pohybu, směsích a společné práci). Rozšiřující učivo je zpravidla zařazováno s ohledem na složení tříd.

S výjimkou jedné učitelky (má pouze pedagogickou způsobilost) mají všechny učitelky pro výuku předmětu požadované vzdělání. Vyučování probíhá v kmenových učebnách, které vyhovují psychohygienickým požadavkům. Učitelky mají k dispozici nejnětější pomůcky, v průběhu inspekce často používaly i pomůcky vlastní. Nedostatek některých starších pomůcek (povodně) nemá na kvalitu vzdělávání negativní dopad. Žáci pracují se schválenými učebnicemi, mohou využívat i další učební materiály.

Učivo bylo prezentováno na odpovídající odborné úrovni. Učitelky uplatňovaly osvědčené metody a formy práce - řízený rozhovor, diskuzi, společnou práci doplněnou samostatnou činností, řešení zajímavých úloh. Skupinová práce byla zařazována ojediněle. Názornost výuky zlepšovaly učitelky používáním vhodných pomůcek, v dostatečné míře využívaly tabuli. Jasně stanovené výukové cíle, stavba hodin, pracovní tempo byly zpravidla přizpůsobeny věku žáků a složení tříd. Důraz byl kladen zejména na rozvoj logického úsudku a schopnosti aplikovat teoretické vědomosti při řešení příkladů. Diferencované zadávání úloh nebylo využíváno, učitelky přistupovaly individuálně k některým žákům zejména při samostatné práci. Zápisy do sešitů i jejich kontrola je prováděna systematicky. Málo efektivní hodiny se stereotypním průběhem řešení příkladů u tabule se vyskytly výjimečně.

Potřebného motivačního účinku a aktivizace žáků dosahovaly učitelky zejména zařazením aktuálních příkladů s využitím zkušeností žáků a uplatňováním mezipředmětových vazeb. Vědomosti žáků byly prověřovány ústní formou, výjimečně krátkou pětiminutovkou. Požadavky na žáky byly vhodně rozloženy na pamětné zvládnutí učiva a jeho praktickou aplikaci. Převládalo slovní hodnocení, které mělo většinou motivační charakter. Klasifikace za rychlost a přesnost při samostatné práci byla motivující, znevýhodňovala však pomalejší

a slabší žáky. Systematická kontrola úrovně vědomostí probíhá zejména písemnou formou, v některých případech bylo zjištěno zbytečně velké množství prověrek. Čtvrtletní písemné práce jsou vyhodnocovány, porovnávány a slouží vedení školy k analýze výsledků vzdělávání. Rozbor chyb a nedostatků je učitelkami prováděn částečně.

Ve vyučovacích hodinách převládala dobrá pracovní atmosféra. Žáci pracovali podle pokynů a dohodnutých pravidel, způsob výuky pro ně nebyl neznámý. Pro diskuzi a vyjádření vlastního názoru měli většinou dostatek prostoru. Rozvoji komunikačních dovedností však nebyla věnována vždy dostatečná pozornost. Verbální projev učitelek měl pozitivní vliv na průběh a kvalitu vyučování.

Kvalita výuky matematiky má celkově velmi dobrou úroveň, převládají pozitivní zjištění.

Přírodopis

Hodinová dotace předmětu odpovídá učebním plánům zvolených vzdělávacích programů. Učivo je rozvrženo v souladu s učebními osnovami. Do výuky jsou vhodně zařazeny a k datu inspekce i realizovány laboratorní práce, exkurze a vycházky. Logické rozvržení učiva do jednotlivých ročníků žákům umožňuje poznávat zákonitosti přírody v systému a bez obsahových duplicít.

Výuku přírodopisu zabezpečují dva učitelé. Převážnou část hodin vyučuje učitelka s předepsanou odbornou a pedagogickou způsobilostí, v době konání inspekce ji dlouhodobě zastupovala učitelka s odbornou způsobilostí pro jiné předměty. Také druhý učitel je odborně způsobilý k výuce jiných předmětů. Tento nepříznivý stav v personálním zajištění výuky se však neprojevil negativně. Učivo bylo se zřetelem k věku žáků prezentováno věcně správně, bez podstatných odborných a didaktických nedostatků.

Výuka probíhala v standardně vybavené učebně přírodopisu a ve většinou esteticky upravených kmenových třídách s novým žákovským nábytkem. Vhodný výběr učebnic umožňuje systematické probírání učiva. Kabinet přírodopisu je dostatečně vybaven učebními pomůckami, které byly při výuce účelně využívány.

Předmět je v rozvrhu hodin zařazen vhodně. Způsob výuky respektoval věk žáků i aktuální složení jednotlivých tříd. Relaxační uvolnění žáků bylo zařazováno výjimečně.

Výuka byla vedena převážně tradičními metodami, byla však efektivní. Mezipředmětové vztahy byly využity účelně s důrazem na ochranu zdraví a životního prostředí. Žáci byli motivováni v úvodu vyučovacích hodin, v jejich průběhu nejčastěji pochvalou za aktivitu a za splnění náročnějších úkolů. U jednoho učitele byly při výuce zaznamenány nedostatky v používání nesprávných gramatických tvarů slov, nespisovných výrazů a v jeho málo čitelných zápisech do žákovských knížek.

Interakce mezi učiteli a žáky byla přirozená a klidná. Při výkladové metodě byla komunikace žáků slabší, byl jim poskytnut menší prostor k vyjadřování vlastních názorů.

Žáci nejsou přetěžováni písemnými prověrkami. Rozsahem přiměřené zápisy v jejich sešitech jsou na průměrné grafické úrovni. Zápisy z laboratorních prací mají požadovanou odbornou i grafickou úroveň.

Specifikou výuky přírodopisu je aktivní zaměření na ekologickou výchovu. Škola se účastní mezinárodního ekologického projektu, v jehož rámci skupina žáků pod vedením učitele navštívila několik evropských zemí. Získaný materiál včetně videonahrávek je tříděn a využíván při výuce. Žáci se dále účastní soutěží hnutí Duha. V rámci výuky i mimo ni jsou pořádány různé akce ekologického charakteru. Každoročně je organizováno školní kolo biologické olympiády.

Kvalita výuky předmětu je velmi dobrá.

Zeměpis

Výuka předmětu probíhá podle schválených učebních dokumentů. V době konání inspekce nebyly v plnění osnov zjištěny nedostatky. Návaznost mezi ročníky je zajištěna tematickými časovými plány i vhodně vybranými učebnicemi, umožňujícími uplatňování moderních forem práce.

Dva učitelé zeměpisu splňují požadavky na odbornou a pedagogickou způsobilost, jeden je odborně způsobilý pro výuku jiných předmětů. Tato skutečnost však vzhledem k jeho evidentnímu zájmu o vyučovaný předmět negativně neovlivnila kvalitu výuky.

Škola má pro výuku předmětu vyčleněnou učebnu, která současně slouží jako kmenová třída. Je vybavena základními pomůckami, které byly ve vyučovacích hodinách v dostatečné míře využívány.

Zařazení předmětu do rozvrhu hodin i volba metod a forem práce byly v souladu s psychohygienickými i didaktickými zásadami.

Výuka byla ve sledovaných hodinách realizována především moderními metodami a formami práce. Učitelé organizovali, vedli a vyhodnocovali samostatnou nebo skupinovou práci žáků. Často byla zařazována práce s mapami a dalším zeměpisným materiálem. Výrazně motivačně působilo využití diapojekce s výstižným komentářem učitelky, zařazení práce s kvalitní učebnicí zeměpisu místního regionu i využití další odborné literatury. Relaxační účinek mělo zařazování křížovek, osmistěnek a dalších zábavných forem práce. Všechny hodiny obsahovaly závěrečné shrnutí a opakování učiva i zhodnocení práce žáků.

Písemná forma zkoušení je používána přiměřeně. Zdařilé žákovské referáty jsou klasifikovány. Zápisy učiva v kontrolovaných žákovských sešitech byly funkční.

Zeměpisná cvičení a pozorování probíhají podle plánu, žáci z nich však nepořizují zápisy.

Způsob výuky vedl žáky k samostatnosti, rozvoji komunikativních dovedností i k vzájemné toleranci při skupinové práci.

Kvalita výuky zeměpisu je vynikající.

Hodnocení kvality vzdělávání

Na základě provedených hospitací, studia dokumentace učitelů a žákovských písemností hodnotí ČŠI kvalitu vzdělávání jako velmi dobrou. Dílčí nedostatky byly zjištěny v oblasti plánování výuky, využívání učebnic v českém jazyku a materiálně-technickém vybavení. Nedostatek některých pomůcek (povodně) nemá výrazně negativní dopad na kvalitu vzdělávání.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Systém je založen na dlouhodobém, střednědobém, ročním i týdenním plánování. Hlavní záměry, se kterými ředitelka školy vstupovala 1. dubna 1990 do řídicí funkce, se týkaly všech oblastí činnosti školy. Původní dlouhodobé koncepční záměry byly vyhodnoceny a na základě analýzy předchozího stavu zpracovala ředitelka školy novou koncepci na období 2000 - 2004. Většinu deklarovaných záměrů se podařilo realizovat, přestože byl vývoj školy výrazně

ovlivněn povodněmi v roce 1997. Dlouhodobé plánování dalšího působení školy se opírá o rozbor demografického vývoje v letech 1984 - 1999, průzkum počtu dětí v mateřských školách spádové oblasti. Na základě statistických údajů vymezuje předpokládanou organizaci školy do roku 2004. V koncepci jsou také deklarovány hlavní úkoly v oblasti výchovně-vzdělávacího procesu.

Roční a týdenní plánování odpovídá stanoveným prioritám a je pojato jako ucelený systém plánů. Koncepce a cíle, které se týkají zkvalitňování výchovně-vzdělávacího procesu i řízení školy, stanovují způsob jejich dosažení. V průběhu přímé inspekční činnosti se prokázalo, že deklarované principy se daří vedení školy i učitelům průběžně realizovat (např. široká nabídka školních a mimoškolních aktivit, úspěchy v různých soutěžích a olympiádách, zlepšování materiálně-technického vybavení, o které škola přišla během povodní, pokračování v účinné protidrogové prevenci a prevenci sociálně patologických jevů vypracováním projektu Minimální preventivní program atd.).

Výuka probíhá podle schválených vzdělávacích programů, učební plány jsou dodrženy. Předmětem diskuze je otázka pokračování ve výuce tříd s rozšířenou výukou cizích jazyků. Při zařazování volitelných a nepovinných předmětů využívá vedení školy podnětů metodického sdružení i předmětových komisí. Současně vychází ze zájmu žáků, respektuje personální a materiálně-technické podmínky školy i reálné finanční možnosti. Jako volitelné předměty jsou vyučovány francouzský jazyk (7. - 9. ročník), informatika (7. a 9. ročník), technické činnosti (7. a 9. ročník), tělesná výchova, volba povolání (oba 8. ročník). Nepovinně jsou vyučovány: individuální logopedická péče (1. - 4. ročník), užité výtvarné činnosti (6. - 9. ročník), francouzský jazyk (7. ročník), cvičení z matematiky a českého jazyka (9. ročník).

Pro zdravotně postižené integrované žáky učitelé zpracovali individuální plány, náprava je prováděna převážně formou reedukačních kroužků. Zohledňování žáků a individuální přístup byl patrný zejména na 1. stupni.

Plánování je koncepční, systematické, celkově má vynikající úroveň.

Organizování

Organizační uspořádání školy umožňuje její účinné řízení i aktivní zapojení učitelů prostřednictvím metodických orgánů (metodické sdružení, předmětové komise), pedagogické rady jako poradního orgánu a dalších poradců, např. výchovné poradkyně, protidrogového preventisty. Vztahy podřízenosti a nadřízenosti jednoznačně vyplývají z organizačního schématu. Do organizační struktury je také začleněna žákovská samospráva, která pracuje na principu dobrovolnosti. Rodiče žáků prostřednictvím Sdružení rodičů a přátel školy poskytují především pomoc materiální a finanční. Vznik rady školy vedení školy iniciovalo prostřednictvím třídních schůzek, zatím nebyl tento orgán oficiálně ustaven.

Jednotlivé úkoly metodických orgánů korespondují s koncepcí i ročním plánem školy. Jejich kompetence mají především organizační charakter, koordinační metodickou roli plní především v přípravě srovnávacích testů z některých předmětů. Vzájemná hospitační činnost jednotlivých členů předmětových komisí je využívána u učitelů začínajících. Škola úzce spolupracuje s Univerzitou Palackého v Olomouci a průběžně zabezpečuje pedagogickou praxi pro její studenty; názory a pedagogické zkušenosti si systematicky vyměňuje se Základní školou v Olomouci, Zeyerova ulice. Činnost metodických orgánů je rozdílná, dílčí rezervy byly např. zjištěny ve vymezení postupů a přístupu k organizaci výuky některých předmětů, plánování výuky, využívání učebnic, analýzy výsledků vzdělávání.

Organizace vyučování odpovídá obecně platným právním předpisům, dokumentace upravující organizaci výchovně-vzdělávací činnosti je podrobně a přehledně rozpracována.

Informační systémy školy pracují funkčně a kvalitně. Směřují nejen k účinnému a rychlému předávání informací uvnitř školy, ale i k rodičům a veřejnosti. Pravidla předávání informací jsou obecně známá a všemi zúčastněnými osobami průběžně využívána. Vedle tradičních postupů (třídnické hodiny, třídní schůzky, informační nástěnky, písemná a ústní jednání atd.) jsou zpětnovazebním informačním nástrojem výsledky srovnávacích prověrek, zápisy z jednání metodických orgánů a třídních schůzek, vzkazy a připomínky žáků umístěné ve schránce důvěry. Zdrojem objektivních informací o škole je Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1998/1999 a informační servis poskytovaný podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím. Aktuální informace o činnosti školy jsou obsahem tzv. Školních novin. Škola se na veřejnosti výrazně prezentuje pořádáním velkého množství školních i mimoškolních akcí. Všechny získané informace vedení školy zpracovává a využívá jako prostředek sebehodnocení.

V oblasti organizování byla zjištěna výrazná převaha pozitiv, dílčí rezervy jsou v práci metodických orgánů.

Vedení a motivování pracovníků

Vedení pracovníků vychází z jasně stanovených zásad, které vyplývají z vytvořeného systému plánování výchovně-vzdělávací činnosti, organizování i z používaných kontrolních mechanismů. Učitelé mají přehled o koncepčních záměrech školy, osobním přístupem se podílejí na realizaci stanovených výchovně-vzdělávacích cílů. Jejich iniciativa se projevuje v organizaci velkého množství školních i mimoškolních akcí, soutěží a olympiád, u některých učitelů také v uplatňování pedagogické tvořivosti a iniciativy přímo ve vyučovacím procesu (např. aplikací aktivizačních metod a forem práce - viz hodnocení kvality výuky ve sledovaných předmětech) a v zájmu o různé formy dalšího vzdělávání. V tomto školním roce se do různých vzdělávacích projektů zapojilo 19 učitelů, ředitelka školy se účastní dvouletého studia, které je určeno pro školský management. Iniciativní a invenční přístup většiny pedagogických pracovníků je patrný z osobité a nápadité výzdoby interiéru školy, jednotlivých učeben i venkovních prostor, vybudováním relaxačních koutků pro žáky na chodbách, v učebnách prvního stupně a v některých specializovaných učebnách druhého stupně.

Pravidla hmotné stimulace jsou stanovena tak, aby učitele motivovala ke zkvalitňování výchovně-vzdělávací práce. Pozitivním prvkem je také způsob provádění hospitační činnosti vedením školy, promyšlená metodická pomoc začínajícím učitelům a spolupráce s Palackého univerzitou v Olomouci i Základní školou na Zeyerově ulici v Olomouci.

Prvek sebehodnocení učitelů (posouzení vlastního výkonu v rámci hospitační činnosti, práce v metodických orgánech, podíl na realizaci koncepčních záměrů apod.) vedení školy využívá. Systém sebehodnocení je zaveden i na úrovni celé školy.

Vedení a motivování pracovníků školy je vynikající.

Kontrolní mechanismy

Zavedené kontrolní mechanismy sledují všechny oblasti činnosti školy.

Realizace některých deklarovaných koncepčních záměrů a kvalita přímé pedagogické práce jsou zjišťovány nadměrnou hospitační činností vedení školy. V tomto školním roce byly naplánovány 124 hospitace, většinu z nich vedení školy realizovalo podle plánu i vytyčených cílů (plnění osnov, sledování přípravy učitele na vyučování, motivace žáků, vztah k žákům, metody a formy práce, výsledky učení, uplatňování analýzy a syntézy ve výuce, zpětná vazba). Výsledky hospitační činnosti byly s učiteli projednány, obecné závěry ředitelka školy přednesla na provozních poradách učitelů. Z jejich zápisů vyplývá, že na základě zjištěných nedostatků

byly metodickým orgánům zadány dílčí úkoly a jeden tematický úkol, který se obecně zabýval problematikou vhodnosti „trestání“ žáků ve škole. Plnění učebních osnov vedení školy sleduje prostřednictvím tematických plánů. Vzhledem k dílčím nedostatkům v oblasti plánování výuky některých předmětů a organizování nebyla doceněna kontrolní funkce poradních orgánů. V pololetí bylo časové plnění vyhodnoceno samotnými učiteli, kteří v případě zpoždění navrhli opatření k odstranění zjištěných nedostatků.

Součástí kontrol je sledování hodnocení a klasifikace žáků prostřednictvím žákovských knížek a vlastních evaluačních nástrojů. Namátkovou kontrolou žákovských knížek však byla zjištěna v některých předmětech zbytečně vysoká četnost klasifikace. Do kontroly jsou zapojeni třídní učitelé, kteří především koordinují zadávání písemných prací, srovnávacích prověrek z českého jazyka, matematiky a testů z cizích jazyků i plnění individuálních plánů integrovaných žáků. Vedení školy vyhodnocuje výsledky vzdělávání a v případě potřeby navrhuje opatření. Pro zpětnovazební účely pololetně zpracovávají členové jednotlivých metodických orgánů hodnocení výchovně-vzdělávací práce, některé hodnocené jevy se týkají vzájemných vztahů a zkvalitňování materiálně-technických podmínek. Při zadávání srovnávacích písemek a testů škola spolupracuje s učiteli Základní školy v Olomouci na Zeyerově ulici, výměna zkušeností se především týká obsahu a způsobu hodnocení. Se všemi používanými nástroji vedení školy dále systémově pracuje.

Vedení povinné dokumentace je sledováno pravidelně. Namátkovou kontrolou ČŠI nezjistila závažnější nedostatky.

Zavedený kontrolní systém je funkční, celkově má velmi dobrou úroveň.

Hodnocení kvality řízení

System plánování, organizování, vedení a kontroly je účinný a umožňuje efektivní řízení školy. Celkově je kvalita řízení hodnocena jako velmi dobrá, s výraznou převahou pozitivních zjištění.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

- Žákům školy jsou nabízeny různé aktivity, které podporují rozvoj individuálních zájmů, jejich seberealizaci a prohlubují odborné znalosti. Škola je např. zapojena do nizozemsko-českého projektu Tulipán, programu UNESCO, Peer programu, žáci se účastní mnoha různých soutěží a olympiád, v nichž dosahují výrazné úspěchy. Součástí nabídky je organizování tuzemských i zahraničních exkurzí a zájezdů (viz výroční zpráva).
- Za mimořádné úsilí při odstraňování následků povodní v roce 1997 byla ředitelce školy udělena ministrem školství, tělovýchovy a mládeže medaile II. stupně. Ke zdárnému zahájení školního roku přispěla i velká osobní iniciativa všech pracovníků školy. Materiálně-technické vybavení, především pomůcky a sbírky předmětů, je postupně doplňováno.
- Škola v oblasti prevence negativních jevů opakovaně získala grant na základě kvalitně vypracovaného projektu Minimální preventivní program.
- Název školy uvedený v rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol není v souladu s vyhláškou MŠMT ČR č. 291/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších úprav.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Inspekční zpráva čj. 132 528/98-011053
- Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol čj. 19-02 ze dne 22. 3. 1996
- Informační výpis ze dne 1. 9. 1998
- Koncepce rozvoje školy z března 2000
- Roční plán ředitelky školy na školní rok 1999/2000
- Plán práce školy na školní rok 1999/2000
- Kontrolní a hospitační činnost - neveřejný plán na školní rok 1999/2000
- Základní informace o škole - informační servis zpracovaný 1. ledna 2000
- Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1998/1999 a výroční zpráva o hospodaření za rok 1999
- Přehled o účasti v soutěžích 1999/2000
- Materiály k projektu Spolupráce v oblasti výchovy a vzdělávání se Základní školou, Zeyerova ul. Olomouc
- Enviromentální osvěta, výchova a vzdělávání na ZŠ, Demlova ul., Olomouc
- Nizozemsko-český projekt Tulipán, květen 1999
- Kritéria pro přidělování osobních příplatků
- Zápisy z porad vedení školy a ČMOS, provozních porad a jednání pedagogických rad i metodických orgánů (školní rok 1999/2000)
- Minimální preventivní program na školní rok 1999/2000
- Vnitřní řád školy ze dne 1. září 1999
- Třídní knihy hospitovaných tříd, namátkově vybrané třídní výkazy a katalogové listy
- Protokoly o komisionálních zkouškách
- Rozvrh hodin
- Namátkově kontrolované žákovské knížky, sešity, čtvrtletní písemné práce z matematiky a českého jazyka, záznamy z laboratorních prací
- Časově-tematické plány učiva hodnocených předmětů
- Evidence žáků se zdravotním postižením

ZÁVĚR

- Výuka probíhá podle schválených vzdělávacích programů, učební plán a učební osnovy sledovaných předmětů jsou plněny. V předmětech český jazyk (3. ročník) a matematika (8. ročník) bylo zjištěno zařazování učiva nad rámec učebních osnov.
- Nabídka volitelných a nepovinných předmětů je dostatečná, reaguje na zájmy žáků při respektování možností školy. Pestrá je i nabídka volnočasových aktivit.
- Prostorové podmínky a materiálně-technické vybavení i přes značné ztráty způsobené povodněmi umožňují realizaci zvolených vzdělávacích programů.
- V nejnižších ročnících jsou důsledně respektovány psychohygienické zásady, dílčí rezervy jsou zejména na 2. stupni.
- Výuka sledovaných předmětů na 1. stupni je s výjimkou jedné třídy zajištěna učiteli s požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilostí. Některé sledované předměty 2. stupně (přírodopis, zeměpis, matematika) vyučují učitelé s odbornou způsobilostí pro jiný předmět. Na kvalitu vyučování neměla tato skutečnost negativní dopad.
- Kvalita výuky je celkově hodnocena jako velmi dobrá, ve výuce jsou uplatňovány prvky tradičního i moderního vyučování.
- Kvalita řízení školy je pozitivně ovlivňována promyšleným plánováním, organizováním, motivováním učitelů i systémem aplikovaných kontrolních mechanismů. Jednotlivé oblasti řízení jsou vzájemně logicky propojeny, jsou funkční a poskytují prostor pro vytváření zpětné vazby, která vede k postupnému zkvalitňování výchovně-vzdělávacího procesu.

Škola průběžně nakupuje chybějící pomůcky a systematicky vytváří učebnicový fond v návaznosti na realizované vzdělávací programy. Při výuce některých předmětů (cizí jazyky, praktické činnosti, tělesná výchova, volitelný předmět) jsou třídy optimálně děleny na skupiny, celkový počet vyučovaných hodin nepřevyšuje povolené maximum. Možnost vytvořit skupiny ve třídách s vyšším počtem žáků (IV. A, B a VI. A) při výuce matematiky nebo českého jazyka nebyla využita.

Ve sledovaných oblastech nebylo zjištěno neefektivní čerpání finančních prostředků.

Na základě zjištěných skutečností je škola celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektori	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Vít Široký	Vít Široký v. r.
Členové týmu	Mgr. Blahoslav Melhuba	Blahoslav Melhuba v. r.
	RNDr. Ladislav Pluskal	Ladislav Pluskal v. r.
	Mgr. Dagmar Raisová	Dagmar Raisová v. r.
	Mgr. Lenka Zedková	Lenka Zedková v. r.

V Přerově dne 23. června 2000

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 28. 6. 2000

Razítko

Ředitelka školy	Podpis
RNDr. Anna Dobrovolná	Dobrovolná Anna v. r.

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacního protokolu ČŠI
Školský úřad Olomouc, Wellnerova 25, 779 00 Olomouc	2000-07-11	134 88/00
Zřizovatel: Obec Olomouc, Horní náměstí 1/001, 771 21 Olomouc	2000-07-11	134 104/00

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacního protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nepodány